

Briuselis, 2019 m. gegužės 6 d.
(OR. en)

8653/19

EDUC 214
SOC 321

PRANEŠIMAS

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Nuolatinųjų atstovų komitetui / Tarybai

Dalykas: Pasirengimas gegužės mėn. Švietimo, jaunimo, kultūros ir sporto tarybos posėdyje vyksiantiems politiniams debatams „Europos ateities kūrimas: švietimo indėlis į socialinės sanglaudos didinimą“

– *Politiniai debatai*

(Vieši debatai pagal Tarybos darbo tvarkos taisyklių 8 straipsnio 2 dalį)

[Pirmininkaujančios valstybės narės siūlymu]

Po konsultacijų su Švietimo komitetu pirmininkaujanti valstybė narė parengė pridedamą diskusijoms skirtą dokumentą, kuris pateikiamas kaip pagrindas politiniams debatams, įvyksiantiems 2019 m. gegužės 22–23 d. Švietimo, jaunimo, kultūros ir sporto tarybos posėdyje.

Europos ateities kūrimas: švietimo ir mokymo indėlis į socialinės sanglaudos didinimą

Pirmininkaujančios valstybės narės parengtas diskusijoms skirtas dokumentas

2017 m. lapkričio 14 d. Geteborge (Švedija) įvykęs socialinių reikalų aukščiausiojo lygio susitikimas buvo skirtas švietimo ir kultūros vaidmens klausimui. Jame Komisija pateikė Europos švietimo erdvės iki 2025 m. viziją. Atsižvelgiant į tai, 2017 m. gruodžio 14 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose¹ pripažįstama, kad švietimas ir kultūra yra „įtraukčių ir darnių visuomenių kūrimo ir mūsų konkurencingumo išlaikymo pagrindas“. Tose išvadose Europos Vadovų Taryba paragino Komisiją, Tarybą ir valstybes nares išnagrinėti galimas priemones, skirtas „poreikiui švietimo ir mokymo srityje taikyti įtraukų, mokymąsi visą gyvenimą skatinantį ir į inovacijas orientuotą požiūrį“. Vykdamt tolesnę susijusią veiklą, dviejuose Komisijos pasiūlytuose švietimo srities dokumentų rinkiniuose buvo išdėstytos pagrindinės Europos švietimo erdvės gairės.

Atsižvelgdama į savo iniciatyvinį vaidmenį šioje srityje, 2018 m. gegužės 22 d. Taryba priėmė išvadas² dėl artėjimo prie Europos švietimo erdvės vizijos. Išvadose visų pirma primintas švietimo socialinis aspektas ir akcentuotas pirmasis Europos socialinių teisių ramsčio principas, pagal kurį kiekvienas turi teisę į kokybišką ir įtraukų švietimą, mokymą ir mokymąsi visą gyvenimą, kad galėtų išsaugoti ir įgyti įgūdžių, leidžiančių visavertiškai dalyvauti visuomenės gyvenime ir sėkmingai keisti statusą darbo rinkoje.

¹ Dok. EUCO 7/1/10 REV 1.

² OL C 195, 2018 6 7, p. 7.

Be to, Taryba pabrėžė gyvybiškai svarbų švietimo ir kultūros vaidmenį siekiant suvienyti europiečius, taip pat jų svarbą žmonių ir visos Sąjungos ateičiai. Jose valstybių narių paprašyta toliau svarstyti bendrą Europos švietimo erdvės viziją ir jos sąsajas su bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strategine programa po 2020 m., pabrėžiant, kad dabartine programa („ET 2020“) suteiktas vertingas pagrindas nustatyti bendrus prioritetus ir padėti valstybėms narėms modernizuoti savo švietimo ir mokymo sistema.

Analogiškai, Komisijos komunikate „Europinės tapatybės stiprinimas per švietimą ir kultūrą“³, kuriame ne tik išdėstyta Europos švietimo erdvės vizija, bet ir pabrėžtas esminis švietimo ir kultūros vaidmuo, nes jie yra geriausios priemonės, kuriomis stiprinama mūsų Europos tapatybė ir sudaromos sąlygos geriau suprasti, ką reiškia būti europiečiais. Mūsų tradicijos, istorija ir kultūros paveldas, kurie sudaro pagrindinę mūsų kaip civilizacijos esmę, yra tvirtas pagrindas, kuriuo mes kaip Sąjunga turėtume remtis. Geresnis tarpusavio pažinimas, kartu vadovaujantis demokratijos ir solidarumo principais, gali padėti mums kurti tvarią ir saugią Europos ateitį.

Švietimo ir mokymo įstaigos yra visuomenės, bendruomenės ir šeimos susitikimo vietos. Savo ataskaitoje „Įtrauktis ir pilietiškumas“ Europos švietimo ir mokymo ekspertų grupė (kuriai pavesta padėti rengti laikotarpio po 2020 m. bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginę programą) akcentavo mokyklų kaip bendruomenės erdvių vaidmenį, nes jos yra įvairių bendruomenių ir paslaugų, pavyzdžiui, sveikatos priežiūros ir gerovės, sąlyčio taškai.

³ Dok. COM(2017) 673 final.

Minėtoje ataskaitoje taip pat pripažįstamas tolerancijos ir įtraukties vaidmuo švietimo pilietiškumo klausimais srityje, ypač siekiant kovoti su populistine ir ekstremistine pasaulėžiūra. Balandžio 1–2 d. Timišoaroje įvykusiame susitikime mokyklų generaliniai direktoriai aptarė mokyklų atvėrimo Europai klausimą, nes tai yra svarbi galimybė mums visiems – sprendimus priimančiams asmenims, mokytojams ir mokyklų vadovams – prisidėti prie Sąjungos ateities užtikrinant, kad ES vertybės ir demokratijos principai ir toliau būtų mūsų švietimo sistemų pagrindas. Dalyviai pabrėžė mokymo praktikos, dalyvaujamosios mokymo aplinkos ir demokratiškus sprendimų priėmimo procesus mokyklose svarbą. Analogiškai, Europos universitetų iniciatyva, kuri yra viena iš svarbiausių Europos švietimo sistemos sudedamųjų dalių ir permainų Europos aukštojo mokslo srityje lemiamas veiksnys, grindžiama tvirtu kompetencijos ir įtraukties, tiek geografiniu, tiek socialiniu požiūriu, deriniu, kartu skatinant ES tapatybę.

Tarybos rekomendacijoje dėl bendrų vertybių, įtraukaus švietimo ir europinio mokymo aspekto propagavimo⁴ akcentuojama, jog reikia „*aktyviau propaguoti Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnyje įtvirtintas bendras vertybes nuo ankstyvo amžiaus visų lygmenų ir visų rūšių visą gyvenimą trunkančio švietimo ir mokymo veikloje, kad būtų sustiprinta socialinė sanglauda ir bendras pozityvus ir įtraukus priklausymo jausmas vietos, regioniniu, nacionaliniu ir Sąjungos lygmenimis.*“ Rekomendacijoje nurodyta, kad įtraukaus švietimo visiems besimokantiems asmenims propagavimas galėtų būti užtikrinamas visų pirma: „*visiems besimokantiems asmenims užtikrinant kokybišką švietimą nuo ankstyvosios vaikystės ir visą gyvenimą; teikiant reikiamą ir prie konkrečių poreikių pritaikytą paramą visiems besimokantiems asmenims, įskaitant esančius nepalankioje socialinėje ir ekonominėje padėtyje, migrantų kilmės, specialiųjų poreikių turinčius ir pačius talentingiausias besimokančius asmenis; sudarant palankesnes sąlygas pereiti iš vienos švietimo trajektorijos ir lygmenų į kitą ir užtikrinant adekvatų švietimo ir profesinį orientavimą.*“.

⁴ OL C 195, 2018 6 7, p. 1.

Bulgarijos ir Austrijos pirmininkavimo laikotarpiu Taryba priėmė rekomendaciją dėl bendrų vertybių, įtraukaus švietimo ir europinio mokymo aspekto propagavimo, Tarybos išvadas dėl artėjimo prie Europos švietimo erdvės vizijos ir Rekomendaciją dėl aukštojo mokslo, vidurinio ugdymo ir mokymo kvalifikacijų bei mokymosi užsienyje laikotarpių rezultatų automatinio tarpusavio pripažinimo skatinimo.

Tarybos rekomendacijose dėl visapusiško požiūrio į kalbų mokymą ir mokymąsi ir dėl kokybiškų ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros sistemų, įtrauktose į šio Tarybos posėdžio darbotvarkę siekiant jas priimti, lygiai po metų nuo Europos Komisijos pateiktų pasiūlymų, pateikiama konkrečių gairių, kaip skatinti įtraukaus mokymosi aplinką ir rezultatus.

Atsižvelgiant į tai, kas pirmiau išdėstyta, ministrų prašoma apsvarstyti Europos švietimo erdvės plėtojimo iki 2025 m. klausimą, visų pirma atsižvelgiant į socialinės sanglaudos stiprinimo aspektą. Šiame kontekste pateikiami šie orientaciniai klausimai:

Klausimai

- 1. Kokių būtinų tolesnių veiksmų reikia imtis vykdant Europos bendradarbiavimą švietimo ir mokymo srityje, kad būtų pasiektas tikslas iki 2025 m. sukurti Europos švietimo erdvę?*
- 2. Kokiais sėkmingiausiais projektais ar praktika jūsų šalyje skatinama mokymosi kultūra, grindžiama bendromis vertybėmis ir socialinės sanglaudos didinimu? Kaip Europos lygmens bendradarbiavimas švietimo ir mokymo srityje gali sustiprinti tokią mokymosi kultūrą tarp visų amžiaus grupių besimokančių asmenų?*